Tekst

1. Terminologia związana z krojem czcionek

- czcionka szeryfowa charakteryzuje się dodatkowymi kreseczkami na końcach głównych linii tworzących znaki. Elementy te nazywane są szeryfami. Powszechnie uważa się że ułatwiają odczytywanie tekstu.
- czcionka bezszeryfowa posiada proste zakończenia liter, dlatego jej wygląd jest znacznie bardziej przejrzysty.
- czcionka o stalej szerokoscic znakow wszystkie znaki mają taką samą szerokość. Czcionki tej używa się do zapisywania kodu, gdyż jego poszczególne znaki są dzięki temu równo ułożone, co ułatwia analizę.
- grubość grubość czcionki nie tylko nadaje fragmentom tekstu większe znaczenie, lecz także wpływa na ilość jasnej przestrzeni na stronie oraz na jej kontrast.
- styl kursywy nadają tekstowi charakter pisma odręcznego. Czcionki
 pochylone używają znaków normalnych czcionek, tyle że są one wyświetlane
 pod pewnym kątem.
- r o z c i ą g n i ę c i e w przypadku zwartej wersji czcionki jej znaki są węższe, a odległości między nimi mniejsze. W przypadku wersji rozszerzonej znaki są grubsze i umieszczone dalej od siebie.

2. Wybór kroju czcionki używanego na stronie

Wybierając krój pisma z przeznaczeniem na stronę internetową, koniecznie trzeba pamiętać o tym, że zostanie on zastosowany wyłącznie w przypadku, gdy będzie zainstalowany na komputerze użytkownika.

- serif czcionki szeryfowe,
- sans-serif czcionki bezszeryfowe,
- monospace czcionka stałej szerokości znaków,
- cursive kursywa,
- fantasy czcionki dekoracyjne.

3. Określanie kroju czcionki font-family

Właściwość font-family pozwala określić krój czcionki używanej do prezentowania tekstu umieszczonego wewnątrz elementu do którego odnosi się reguła. Wartością tej właściwości jest nazwa używanego kroku czcionki. Osoby odwiedzające strony muszą mieć daną czcionkę zainstalowaną na swoim komputerze, w przeciwnym razie jest zostanie ona użyta. We właściwości font-family można także podać listę nazw czcionek, oddzielonych od siebie przecinkami, dzięki czemu, jeśli na komputerze użytkownika nie będzie dostępnej pierwszej z podanych czcionek, przeglądarka spróbuję użyć następnej. Często stosuje się rozwiązanie, w którym na samym końcu takiej listy zostaje dodana ogólna nazwa czcionki. Jeśli nazwa czcionki składa się z więcej niż jednego słowa, należy ją zapisać w cudzysłowie. Strony najlepiej wyglądają, jeśli używa się na nich nie więcej niż trzech różnych krojów pisma.

font-family.css

Briardy

```
napisała Ivy Duckett
```

<u>Briard</u>, bądź też owczarek francuski briard, jest dużym psem pasterskim tradycyjnie już używanym do wypasania i pilnowania owiec.

Historia rasy

Uważa się, że psy te zostały wychodowane we Francji. Od wieków były one używane do wypasania i ochrony owiec. Psy te były używane przez armię francuską jak psy wartownicze, do przenoszenia wiadomości oraz, ze względu na swój doskonały słuch, do poszukiwania rannych. Briardy były używane w czasie Pierwszej Wojny Światowej w tak wysokim stopniu, że niemal doprowadzono do wyginięcia tej rasy. Aktualnie ich populacja cały czas zwolna rośnie. Charlemagne, Napoleon, Thomas Jefferson oraz Lafayette mieli psy tej rasy.

4. Rozmiar czcionki font-size

Właściwość **font-size** pozwala określić wielkość czcionki. Można to zrobić na kilka sposobów, w których najczęściej używane są:

- piksele (px) wyrażanie wielkości czcionki w pikselach jest bardzo popularne, gdyż zapewnia bardzo precyzyjną kontrolę nad obszarem zajmowany przez tekst,
- wartości procentowe domyślnie tekst wyświetlany przez przeglądarki ma wielkość 16 pikseli, a zatem wartość 75% odpowiada 12 px, a 200% 32 px. Jeśli zastosujemy regułę, która określa, że cały tekst umieszczony w elemencie <body> ma mieć 75% domyślnej wielkości, a następnie kolejną regułę ograniczającego wielkość tekstu w wybranym elemencie do 75% to w efekcie tekst będzie miał wielkość 9 px, bo tyle wynosi 75% wartości 12 px,
- wartość em jednostka em to odpowiednik szerokości małej litery m.

Briardy

napisała Ivy Duckett

<u>Briard</u>, bądź też owczarek francuski briard, jest dużym psem pasterskim tradycyjnie już używanym do wypasania i pilnowania owiec.

Historia rasy

Uważa się, że psy te zostały wychodowane we Francji. Od wieków były one używane do wypasania i ochrony owiec. Psy te były używane przez armię francuską jak psy wartownicze, do przenoszenia wiadomości oraz, ze względu na swój doskonały słuch, do poszukiwania rannych. Briardy były używane w czasie Pierwszej Wojny Światowej w tak wysokim stopniu, że niemal doprowadzono do wyginięcia tej rasy. Aktualnie ich populacja cały czas zwolna rośnie. Charlemagne, Napoleon, Thomas Jefferson oraz Lafayette mieli psy tej rasy.

font-size.css

5. Możliwości stosowania dodatkowych czcionek @font-face

Reguła ta pozwala używać czcionek nawet jeśli nie są one zainstalowane na komputerze użytkownika przeglądającego stronę. Jest to możliwe dzięki podaniu ścieżki do pliku czcionki, który w razie konieczności może zostać pobrany. Ponieważ technika ta pozwala na skopiowanie czcionki na komputer użytkownika, ważne jest by licencja zezwalała na takie zastosowania.

- **font-family** właściwości określa nazwę czcionki, której następnie możemy używać w dalszej części arkuszu stylów we właściwościach font-family,
- src ta właściwość określa ścieżkę dostępu do czcionki. Aby ta technika działa we wszystkich przeglądarkach konieczne będzie zapewne podanie ścieżek do kilku różnych wersji tej samej czcionki. Różne przeglądarki obsługują różne formaty

zapisu czcionek, a zatem by czcionka była dostępna we wszystkich możliwych przeglądarkach trzeba ją zapisać w kilku różnych formatach. Ponieważ przeglądarka musi pobrać plik czcionki, aby móc jej użyć użytkownik może zauważyć efekt chwilowej zmiany wyglądu tekstu. Poszczególne formaty czcionki powinny zostać wymienione w kodzie w następującej kolejności: eot, woff, ttf/otf, svg.

Briardy

napisała Ivy Duckett

<u>Briard</u>, bądź też owczarek francuski briard, jest dużym psem pasterskim tradycyjnie już używanym do wypasania i pilnowania owiec.

Historia rasy

Uważa się, że psy te zostały wychodowane we Francji. Od wieków były one używane do wypasania i ochrony owiec. Psy te były używane przez armię francuską jak psy wartownicze, do przenoszenia wiadomości oraz, ze względu na swój doskonały słuch, do poszukiwania rannych. Briardy były używane w czasie Pierwszej Wojny Światowej w tak wysokim stopniu, że niemal doprowadzono do wyginięcia tej rasy. Aktualnie ich populacja cały czas zwolna rośnie. Charlemagne, Napoleon, Thomas Jefferson oraz Lafayette mieli psy tej rasy.

understanding-font-formats.css

6. Pogrubienia font-weight

Właściwość **font-weight** pozwala na tworzenie tekstu pogrubionego. Ma ona kilka predefiniowanych wartości, z których najczęściej stosowane są dwie:

- normal wartość sprawia, że tekst ma normalną grubość (może się przydać możliwość wyświetlania pewnego fragmentu czcionką o normalnej grubości),
- **bold** ta wartość powoduje pogrubienie tekstu.

Briardy

napisała Ivy Duckett

Briard, bądź też owczarek francuski briard, jest dużym psem pasterskim tradycyjnie już używanym do wypasania i pilnowania owiec.

Historia rasy

Uważa się, że psy te zostały wychodowane we Francji. Od wieków były one używane do wypasania i ochrony owiec. Psy te były używane przez armię francuską jak psy wartownicze, do przenoszenia wiadomości oraz, ze względu na swój doskonały słuch, do poszukiwania rannych. Briardy były używane w czasie Pierwszej Wojny Światowej w tak wysokim stopniu, że niemal doprowadzono do wyginięcia tej rasy. Aktualnie ich populacja cały czas zwolna rośnie. Charlemagne, Napoleon, Thomas Jefferson oraz Lafayette mieli psy tej rasy.

font-weight.css

```
.credits {
    font-weight: bold;}
```

7. Kursywa font-style

Jeśli chcemy wyświetlić tekst kursywą możemy skorzystać z właściwości **font-style.** Może ona przyjmować trzy wartości:

- normal zastosowanie tej wartości sprawi, że tekst zostanie wyświetlony normalnym stylem, a nie kursywą lub czcionką pochyloną,
- italic użycie tej wartości skutkuje zastosowaniem kursywy,
- oblique użycie tej wartości skutkuje zastosowaniu czcionki pochyłej (można nadawać kąty od -90deg do 90deg)

Briardy

napisała Ivy Duckett

Briard, bądź też owczarek francuski briard, jest dużym psem pasterskim tradycyjnie już używanym do wypasania i pilnowania owiec.

Historia rasy

Uważa się, że psy te zostały wychodowane we Francji. Od wieków były one używane do wypasania i ochrony owiec. Psy te były używane przez armię francuską jak psy wartownicze, do przenoszenia wiadomości oraz, ze względu na swój doskonały słuch, do poszukiwania rannych. Briardy były używane w czasie Pierwszej Wojny Światowej w tak wysokim stopniu, że niemal doprowadzono do wyginięcia tej rasy. Aktualnie ich populacja cały czas zwolna rośnie. Charlemagne, Napoleon, Thomas Jefferson oraz Lafayette mieli psy tej rasy.

font-style.css

```
.credits {
    font-style: italic;}
```

8. Wielkie i małe litery text-transform

Właściwość **text-transform** jest używana do zmiany wielkości liter w tekście. Może przyjmować następujące wartości:

- uppercase ta wartość spraw, że tekst będzie wyświetlany wielkimi literami,
- lowercase ta wartość sprawi, że tak będzie wyświetlany małymi literami,
- capitalize użycie tej wartości spowoduje, że każde słowo będzie się zaczynać od wielkiej litery,

BRIARDY

Napisała Ivy Duckett

<u>Briard</u>, bądź też owczarek francuski briard, jest dużym psem pasterskim tradycyjnie już używanym do wypasania i pilnowania owiec.

Historia rasy

Uważa się, że psy te zostały wychodowane we Francji. Od wieków były one używane do wypasania i ochrony owiec. Psy te były używane przez armię francuską jak psy wartownicze, do przenoszenia wiadomości oraz, ze względu na swój doskonały słuch, do poszukiwania rannych. Briardy były używane w czasie Pierwszej Wojny Światowej w tak wysokim stopniu, że niemal doprowadzono do wyginięcia tej rasy. Aktualnie ich populacja cały czas zwolna rośnie. Charlemagne, Napoleon, Thomas Jefferson oraz Lafayette mieli psy tej rasy.

text-transform.css

```
h1 {
          text-transform: uppercase;}
h2 {
          text-transform: lowercase;}
.credits {
          text-transform: capitalize;}
```

9. Podkreślenie i przekreślenie text-decoration

Właściwości text-decoration może przyjmować następujące wartości:

- none usuwa wszystkie elementy dekoracyjne zastosowane w tekście,
- underline dodaje linie poniżej znaków,
- overline dodaje linie powyżej znaków,
- line-through dodaje linię, która przekreśla znaki,

Briardy

text-decoration.css

10. Interlinia line-height

Interlinia jest typograficznym terminem oznaczającym pionową odległość pomiędzy wierszami. W typografii fragmenty znaków umieszczone poniżej linii bazowej są nazywane wydłużeniem dolnym, natomiast najwyższe fragmenty znaków wydłużeniem górnym. Interlinia jest mierzona pomiędzy wydłużeniem dolnym górnego wiersza tekstu, a wydłużeniem górnym dolnego wiersza. Dobre ustawieniem wyjściowym są wartości z zakresu od 1,4 do 1,6 em.

Briardy

napisała Ivy Duckett

<u>Briard</u>, bądź też owczarek francuski briard, jest dużym psem pasterskim tradycyjnie już używanym do wypasania i pilnowania owiec.

Historia rasy

Uważa się, że psy te zostały wychodowane we Francji. Od wieków były one używane do wypasania i ochrony owiec. Psy te były używane przez armię francuską jak psy wartownicze, do przenoszenia wiadomości oraz, ze względu na swój doskonały słuch, do poszukiwania rannych. Briardy były używane w czasie Pierwszej Wojny Światowej w tak wysokim stopniu, że niemal doprowadzono do wyginięcia tej rasy. Aktualnie ich populacja cały czas zwolna rośnie. Charlemagne, Napoleon, Thomas Jefferson oraz Lafayette mieli psy tej rasy.

line-height.css

```
p {
   line-height: 1.4em;}
```

11. Odległość pomiędzy literami i słowami letter-spacing, word-spacing

Kerning jest terminem typograficznym oznaczającym odległość pomiędzy poszczególnymi znakami tekstu. Odległości te można kontrolować przy użyciu właściwości letter-spacing. Powiększanie odległości pomiędzy literami jest szczególnie przydatna wtedy, gdy nagłówek jest zapisany wyłącznie wielkimi literami. W przypadku zwyczajnych zdań powiększanie lub zmniejszanie kerningu może utrudnić lekturę tekstu.

Można także kontrolować odległości pomiędzy kolejnymi wyrazami. Służy do tego właściwości **word-spacing**. W razie określania wartości tych właściwości należy posługiwać jednostkami em, a podane wartości zostaną dodane do domyślnych odległości ustawionych w używanej czcionce. Domyślne odległości są określane przez krój pisma, zwykle wynoszą one 0,25 em, i jest raczej mało prawdopodobne, aby trzeba było je często zmieniać.

BRIARDY

napisała Ivy Duckett

letter-and-word-spacing.css

12. Wyrównanie text-align

Właściwość **text-align** pozwala kontrolować wyrównanie tekstu. Może ona przyjmować jedną z trzech wartości:

- **left** użycie tej wartości sprawi, że tekst będzie wyrównane do lewej,
- right użycie tej wartości sprawi, że tekst będzie wyrównany do prawej,
- center zawartość umożliwia wyśrodkowanie tekstu,
- justify w przypadku użycia tej wartości wszystkie wiersza akapitu z wyjątkiem ostatniego powinny zajmować całą szerokość elementu wewnątrz którego akapit został umieszczony.

Briardy

napisała Ivy Duckett

<u>Briard</u>, bądź też owczarek francuski briard, jest dużym psem pasterskim tradycyjnie już używanym do wypasania i pilnowania owiec.

Historia rasy

Uważa się, że psy te zostały wychodowane we Francji. Od wieków były one używane do wypasania i ochrony owiec. Psy te były używane przez armię francuską jak psy wartownicze, do przenoszenia wiadomości oraz, ze względu na swój doskonały słuch, do poszukiwania rannych. Briardy były używane w czasie Pierwszej Wojny Światowej w tak wysokim stopniu, że niemal doprowadzono do wyginięcia tej rasy. Aktualnie ich populacja cały czas zwolna rośnie. Charlemagne, Napoleon, Thomas Jefferson oraz Lafayette mieli psy tej rasy.

text-align.css

```
h1 {
          text-align: left;}
p {
          text-align: justify;}
.credits {
          text-align: right;}
```

13. Wcięcia text-indent

Właściwość **text-indent** pozwala na utworzenie wcięcia w pierwszym wierszu tekstu umieszczonego w elemencie. Wielkość tego zdjęcia można określać na kilka różnych sposobów, jednak zazwyczaj jest ona podawana w pikselach lub jednostkach em.

Wcięcie może też mieć wartość ujemną, co oznacza, że można go użyć w celu wysunięcia tekstu poza okno przeglądarki.



text-indent.css

14. Cienie text-shadow

Właściwość **text-shadow** jest powszechnie używana, choć jeszcze nie wszystkie przeglądarki ją obsługują. Używa się w jej do tworzenia cienia, czyli ciemnej wersji tekstu umieszczonej poniżej niego i nieco przesuniętej. Można jej także użyć do stworzenia efektu wypukłości — w tym przypadku cień musi być nieco jaśniejszy od tekstu. Wartość tej właściwości jest nieco skomplikowana, gdyż może się składać aż z trzech liczb reprezentujących długości oraz z koloru. Pierwsza liczba określa wielkość przesunięcia cienia w lewo lub w prawo. Druga liczba określa wielkość przesunięcia cienia w górę lub w dół. Trzecia wartość jest opcjonalna — określa stopień rozmazania cienia. Czwarta wartość określa kolor cienia.

text-shadow.css

```
p {
        font-size: 200%;
       padding: 20px;
       margin:0 0;
        text-align: center;}
      p.one {
       background-color: #eeeeee;
        color: #666666;
        text-shadow: 1px 1px 0px #000000;}
      p.two {
       background-color: #dddddd;
        color: #666666;
        text-shadow: 1px 1px 3px #666666;}
      p.three {
       background-color: #ccccc;
        color: #ffffff;
       text-shadow: 2px 2px 7px #111111;}
      p.four {
       background-color: #bbbbbb;
        color: #ccccc;
        text-shadow: -1px -2px #666666;}
      p.five {
       background-color: #aaaaaa;
        color: #ffffff;
        text-shadow: -1px -1px #666666;}
```

Briardy określa się także jako serce otulone futrem.

15. Pierwsza litera lub pierwszy wyraz :first-letter :first-line

Istnieje możliwość określenia dodatkowych reguł stylów dla pierwszego znaku oraz pierwszego wiersza tekstu w elemencie. Służą do tego odpowiednio pseudoelementy :first-letter, :first-line. Warto zwrócić uwagę, że z technicznego punktu widzenia nie są to właściwości, lecz pseudoelementy. Pseudoelementy są podawane na samym końcu selektora, a za nimi jak we wszystkich regułach umieszcza się deklaracje stylu.

Pseudoelement działa tak jakby w kodzie strony znajdował się dodatkowy element. Powyższe pseudoelementy działają w taki sposób, jak gdyby pierwsza litera lub pierwszy wyraz tekstu w elemencie były umieszczone w dodatkowym elemencie, dla którego możemy określać style. Pseudoklasy działają, jak gdyby były dodatkowymi wartościami atrybutu class, np. pseudoklasa :visited.

Briardy

napisała Ivy Duckett

Briard, bądź też owczarek francuski briard, jest dużym psem pasterskim tradycyjnie już używanym do wypasania i pilnowania owiec.

Historia rasy

Uważa się, że psy te zostały wychodowane we Francji. Od wieków były one używane do wypasania i ochrony owiec. Psy te były używane przez armię francuską jak psy wartownicze, do przenoszenia wiadomości oraz, ze względu na swój doskonały słuch, do poszukiwania rannych. Briardy były używane w czasie Pierwszej Wojny Światowej w tak wysokim stopniu, że niemal doprowadzono do wyginięcia tej rasy. Aktualnie ich populacja cały czas zwolna rośnie. Charlemagne, Napoleon, Thomas Jefferson oraz Lafayette mieli psy tej rasy.

first-letter-and-line.css

16. Określanie postaci łączy: link: visited

Przeglądarki zazwyczaj wyświetlają łącza w kolorze niebieskim, umieszczając pod tekstem podkreślenie, a dodatkowo odwiedzone łącza są reprezentowane w innym kolorze, by pomóc użytkownikom określić, które strony już odwiedzili, a których jeszcze nie. Dostępne są dwie pseudoklasy pozwalające na określenie odrębnych reguł dla łączy nieodwiedzonych oraz odwiedzonych:

- :link ta pseudoklasa pozwala określać style odnoszące się do łączy, które jeszcze nie zostały odwiedzone,
- :visited ta pseudoklasa pozwala określać style dla łączy, które zostały już odwiedzone

link-visited.css

```
a:link {
        color: deeppink;
        text-decoration: none;}
a:visited {
        color: black;}
a:hover {
        color: deeppink;
        text-decoration: underline;}
a:active {
        color: darkcyan;}
```

Rasy psów: B

- Basset
- Beagle
- Bearded collie
- Owczarek francuski beauceron
- Bedlington terier
- Owczarek z Bergamo
- Bloodhound
- Bolończyk
- Border collie
- Border terrier
- Borzoj
- Bouvier des Flandres
- · Owczarek francuski briard
- Bulterier
- Buldog angielski

17. Reakcja na działania użytkownika :hover :active :focus

Dostępne są trzy pseudoklasy pozwalające na modyfikacje wyglądu elementów w odpowiedzi na poczynienie użytkownika:

- :hover ta pseudoklasa jest stosowana, gdy użytkownik wskaże element przy
 użyciu myszy. Powszechnie była używana do zmiany wyglądu łączy lub przycisków
 po umieszczeniu na nim wskaźnika myszy. Warto jednak zauważyć, że takie
 zdarzenia nie występują na urządzeniach wyposażonych w ekrany dotykowe, gdyż
 urządzenia te nie są w stanie określić kiedy użytkownik trzyma palec nad danym
 elementem,
- **:active** stosowany gdy element zostanie uaktywniony np. gdy użytkownik naciśnie przycisk lub kliknie w łącze,
- :focus stosowany gdy w elemencie znajduje się ognisko wprowadzania; dotyczy to wszystkich elementów z którymi użytkownik może być w interakcji, takich jak pola formularzy. Przeniesienie ogniska wprowadzania do elementu następuje w momencie, gdy przeglądarka odkryje, że użytkownik jest gotowy do rozpoczęcia interakcji z danym elementem. Kiedy np. kursor znajduje się w polu tekstowym i można w nim wpisywać znaki mówimy że w polu znajduje się ognisko wprowadzania. Oprócz tego podczas interakcji ze stroną można przechodzić pomiędzy kolejnymi polami używając klawisza tabulacji oraz klawiszy strzałek.

W razie stosowania tych pseudoklas należy je określać w następującej kolejności: :link :visited :hover :focus :active.



hover-active-focus.css